

ingediend op **1050** (2021-2022) – Nr. 2
26 januari 2022 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Bart Tommelein en Klaas Sloomans

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van artikel 10, 12, 13 en 14
van het decreet van 27 maart 2009
betreffende radio-omroep en televisie

Documenten in het dossier:
1050 (2021-2022) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Elisabeth Meuleman, Jeremie Vaneeckhout;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Kerkels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Els Ampe, Bart Tommelein;
Björn Rzoska, Tine Van den Brande;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

INHOUD

I.	Algemene bespreking	4
1.	Toelichting	4
2.	Bespreking in de commissie	7
2.1.	Bart Tommelein	7
2.2.	Klaas Sloomans	7
2.3.	Katia Segers.....	9
2.4.	Wilfried Vandaele.....	9
2.5.	Karin Brouwers	9
2.6.	Elisabeth Meuleman	11
2.7.	Antwoorden.....	11
2.8.	Repliekenronde.....	13
II.	Artikelsgewijze bespreking en stemming	13
III.	Eindstemming	13

Op donderdag 13 januari 2022 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 10, 12, 13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie.

(Deze commissievergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

I. Algemene bespreking

1. Toelichting

Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, wijst op het stijgende belang dat aan public corporate governance wordt gehecht. Publieke diensten hebben immers een groot maatschappelijk belang en beschikken over substantiële middelen.

Als nv van publiek recht met ongeveer tweeduizend personeelsleden en met haar omzet van bijna een half miljard euro per jaar, hoort ook de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) de principes van deugdelijk bestuur strikt na te leven. Met de voorliggende wijziging aan het Mediadecreet stelt de Vlaamse Regering vier hervormingen voor:

- een depolitisering van de raad van bestuur;
- de decretale verankering van enkele beginselen van deugdelijk bestuur;
- meer coherentie bij beslissingen over strategische aangelegenheden;
- een sterkere betrokkenheid van de raad van bestuur bij de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder.

De minister rekent erop dat de wijzigingen op korte termijn in werking zullen treden.

De eerste hervorming betreft de samenstelling van de raad van bestuur. Het gaat om de belangrijkste bestuurshervorming van de VRT sinds ze eind jaren 1990 van ministerie naar nv van publiek recht is hervormd. De hervorming gebeurt conform het Bestuursdecreet: een derde van de bestuurders wordt onafhankelijk en op basis van expertise aangeduid, en twee derde volgens de principes van de evenredige vertegenwoordiging overeenkomstig de Cultuurpactwetgeving.

De huidige raad van bestuur telt twaalf leden, die allen zijn voorgedragen door de fracties van het Vlaams Parlement. Sinds 2006 biedt het Mediadecreet de raad van bestuur de mogelijkheid om maximum drie bijkomende leden te coöpteren, maar tot nu toe is die nooit toegepast. De hervorming strekt ertoe dat de Vlaamse Regering nog maar acht leden aanduidt op basis van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement. Vier andere bestuursleden zijn onafhankelijken, die aantoonbaar deskundig moeten zijn in het algemeen bestuur van de VRT, de audiovisuele mediasector en het mediabeleid. Ook zij worden aangeduid door de Vlaamse Regering.

Het totale aantal bestuurders wijzigt dus niet, wat ook niet verdedigbaar zou zijn in tijden van budgettaire uitdagingen. Daarnaast zou een stijging van het aantal leden de efficiëntie evenmin ten goede komen.

De raad van bestuur kiest zijn voorzitter uit de acht leden die volgens de principes van de evenredige vertegenwoordiging worden aangeduid, en de ondervoorzitter uit de onafhankelijke bestuurders.

De aanwijzingsprocedure van de onafhankelijke bestuurders moet:

- depolitisering garanderen;
- waarborgen dat de kandidaten met de meest relevante expertise en ervaring het mandaat verwerven;
- een complementaire samenstelling verzekeren.

Hun aanwijzing wordt voorbereid door de raad van bestuur van de voorafgaande bestuursperiode. Dat zorgt voor continuïteit in het beheer, een snelle doorstart en een gelijke startdatum voor alle bestuurders. De leden van de uittredende raad van bestuur lanceren ten laatste drie maanden voor het aflopen van hun mandaat een open oproep tot kandidaatstelling op basis van een functieprofiel van onafhankelijk bestuurder. De open oproep specificceert welke competenties, kennis en ervaring van de kandidaten verwacht wordt, net als de procedure van de kandidaatstelling.

Met het oog op een objectieve en grondig onderbouwde benoemingsbeslissing stelt de uittredende raad van bestuur eveneens ten laatste drie maanden voor het aflopen van het mandaat een onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau aan, dat per vacature de twee meest geschikte kandidaten selecteert en voordraagt aan de Vlaamse Regering. Die voordracht gebeurt ten laatste een maand voor het aflopen van het mandaat van deze raad van bestuur, waarbij het bureau tegelijk ook de raad op de hoogte brengt van de voordracht.

Het onafhankelijke en externe benoemingsadviesbureau moet expertise en ervaring in selectie en werving kunnen aantonen. Daarnaast vindt minister Dalle het voor zich spreken dat het een open en onafhankelijke blik aan de dag legt op:

- de maatschappelijke, bestuurlijke en politieke context waarbinnen de openbare omroep opereert;
- governance;
- de moderne inzichten over de rol van bestuurders, ook in internationaal perspectief.

Uiteraard is de wetgeving betreffende de overheidsopdrachten van toepassing op de aanstelling van dit onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau.

De eindbeslissing over de aanwijzing van onafhankelijke bestuurders voor de nieuwe beleidsperiode wordt nog steeds genomen door de Vlaamse Regering, die de enige aandeelhouder van de VRT vertegenwoordigt. De regering wijst op basis van de voordracht door het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau voor elke vacature van onafhankelijk bestuurder, een van de voorgedragen kandidaten aan.

Het ontwerp van decreet bevat op vraag van de Raad van State ook aparte procedures voor de vervanging van bestuurders, zowel de onafhankelijke als de andere.

Met de tweede wijziging wil de regering de principes van deugdelijk bestuur decretaal verankeren. Het Mediadecreet bepaalt dat in het VRT-charter Deugdelijk Bestuur de beginselen van deugdelijk bestuur worden opgenomen, waaraan de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder van de VRT zich moeten houden. Twee bestaande beginselen, die al in het charter staan, worden nu ook in het Mediadecreet zelf verankerd. Het eerste is het basisbeginsel van corporate governance dat alle ander principes verklaart, namelijk de plicht van alle bestuurders om het vennootschapsbelang van de VRT voorop te stellen, dus ook als ze aangeduid zijn door een partij. Het tweede is de discretieplicht voor alle bestuurders.

De derde wijziging behelst de definitie van strategische beslissing. Het ontwerp van decreet legt aan de raad van bestuur de verplichting op om bij beslissingen over het strategische karakter van een aangelegenheid rekening te houden met

het reglement dat hij zelf opmaakt. Het Mediadecreet bepaalt vandaag dat een aangelegenheid een strategisch karakter heeft als ze een belangrijke impact heeft op het handelen van de VRT in de Vlaamse samenleving of op het medialandschap. De raad van bestuur kan die regel concretiseren in het reglement dat hij zelf opstelt. Het charter Deugdelijk Bestuur poneert daarvoor al enkele minimale regels. Het Mediadecreet zal voortaan uitdrukkelijk bepalen dat de raad van bestuur die regels moet concretiseren in zijn reglement, en daarmee rekening moet houden bij zijn beslissingen over het strategische karakter van een aangelegenheid. De verduidelijking in dat reglement moet de coherentie van dergelijke beslissingen vergroten en bijdragen tot een verdere professionalisering van het dagelijks bestuur en tot een positieve en optimale interactie tussen raad van bestuur en gedelegeerd bestuurder.

Het ontwerp van decreet strekt ertoe de raad van bestuur meer te betrekken bij de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder. Die wordt nog steeds benoemd en ontslagen door de algemene vergadering, waarin de minister van Media zitting heeft als vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering. Daar de Vlaamse Regering de enige aandeelhouder is, beslist zij. Nieuw is dat de raad van bestuur vooraf advies zal geven aan de Vlaamse Regering over het profiel van de gedelegeerd bestuurder. Gelet op de aanwezigheid van onafhankelijke bestuurders met complementaire competenties in het algemene bestuur van de VRT, de audiovisuele mediasector en het mediabeleid, beschikt de raad van bestuur over voldoende expertise om hierover deskundig en onderbouwd advies te geven. De Vlaamse Regering neemt vervolgens de beslissing over het functieprofiel.

De procedure verzekert een objectieve en onafhankelijke selectie van de meest geschikte kandidaten voor de functie van gedelegeerd bestuurder, rekening houdend met het door de algemene vergadering vastgestelde profiel. De algemene vergadering, dus de Vlaamse Regering, is verantwoordelijk voor de finale keuze van de gedelegeerd bestuurder. Indien ze tot een ontslag van de gedelegeerd bestuurder zou beslissen, is voortaan een voorafgaand advies van de raad van bestuur vereist.

Deze hervormingen dragen bij tot een verdere professionalisering van het dagelijks bestuur, vindt de minister. Ze zullen zorgen voor een beter evenwicht tussen de raad en de gedelegeerde bestuurder en voor een positieve dynamiek tussen die twee.

Minister Dalle vraagt het parlement de instemming met een snelle inwerkingtreding van de vermelde hervormingen, ook met betrekking tot de samenstelling van de nieuwe raad van bestuur. Het mandaat van de leden van de huidige raad van bestuur zal vier maanden na de inwerkingtreding van het aangepaste decreet aflopen. De zittende raad van bestuur zal in de nieuwe procedure uiterlijk drie maanden voor het aflopen van zijn mandaat een functieprofiel opstellen, een open oproep tot kandidaatstelling als onafhankelijk bestuurder publiceren, en een onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau aanstellen. De Vlaamse Regering zal vervolgens acht bestuursleden aanduiden met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement, en vier onafhankelijke bestuurders op basis van de voordracht door het benoemingsadviesbureau. Het mandaat van alle nieuwe bestuurders eindigt op 20 januari 2025.

Minister Dalle concludeert dat het ontwerp van decreet voor de openbare omroep een grote stap vooruit inhoudt met betrekking tot een sterker bestuur en een sterkere corporate governance. Het moet de VRT helpen om nog meer te professionaliseren en nog beter in te spelen op het snel evoluerende medialandschap. De vernieuwing qua gedelegeerd bestuurder, gebouw en beheersovereenkomst, wordt nu gecompliceerd met een nieuw samengestelde raad van bestuur. Met onafhankelijke expertise in hun rangen zullen de bestuurders een nog beter klankbord

zijn voor de VRT-directie, maar ook alle andere taken van de raad van bestuur optimaal vervullen.

Het medialandschap verandert snel. De uitdagingen door internationalisering en digitalisering zijn enorm. De raad van bestuur van de VRT kan niet anders dan mee evolueren. De Vlaamse Gemeenschap blijft de enige aandeelhouder van de VRT. De evenredig aangeduide bestuurders waarborgen haar inbreng. Daarnaast brengen de externe bestuurders een extra dosis kennis en ervaring in om de VRT wendbaarder, daadkrachtiger en slagkrachtiger te maken.

2. Bespreking in de commissie

2.1. Bart Tommelein

Bart Tommelein betuigt de steun van Open Vld aan dit ontwerp van decreet, aangezien het de bestuursmethode van de VRT zal moderniseren. Het lid vindt het niet meer dan normaal dat een dergelijk vlaggenschip van de Vlaamse overheid aan de corporategovernanceprincipes onderworpen wordt. Enkele verwickelingen van de laatste jaren verantwoordt mee deze aanpassingen aan het Mediadecreet.

Zoals andere belangrijke ondernemingen en sectoren heeft de VRT behoefte aan externe expertise in haar raad van bestuur. De bestaande mogelijkheid daartoe is niet aangewend. Dit ontwerp van decreet maakt het nu verplicht.

Het feit dat een mediabedrijf als de VRT in een hypercompetitieve, internationale en snel veranderende markt opereert, verantwoordt de introductie van specifieke experts. De gedelegeerd bestuurder, in wie Bart Tommelein bijzonder veel vertrouwen heeft, heeft hun inbreng nodig. De spreker wil hoegenaamd niet impliceren dat de vorige en huidige leden van de raad van bestuur geen kennis van zaken zouden hebben gehad, maar mensen die met een andere bril naar de werking van de omroep kijken, zullen een meerwaarde opleveren voor het deugdelijk bestuur.

Dat bestuurders in het belang van hun vennootschap horen te handelen, zou volgens Open Vld een evidentie moeten zijn, die eigenlijk niet eens zou hoeven te worden vastgelegd. Handelen in het belang van de vennootschap betekent uiteraard niet onkritisch zijn. Integendeel, kritisch zijn is precies de plicht van elke bestuurder. Ook onafhankelijke bestuurders zullen beseffen dat de VRT binnen de beheersovereenkomst moet opereren.

De VRT is, enigszins in strijd met haar belang, een tijdje immuun geweest voor de principes van deugdelijk bestuur, oordeelt Bart Tommelein, die net als zijn fractie volmondig steunt dat dit nu wordt rechtgezet.

2.2. Klaas Sloomans

Klaas Sloomans herinnert eraan dat dit debat al grotendeels is gevoerd in 2021, aangezien het voorontwerp van decreet was gelect (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2020-21, nr. 4317 en 4320). Enkel het advies van de Raad van State is nu echt een nieuw element.

Het Vlaams Belang blijft bij zijn kritieken van toen. Ten eerste begrijpt de partij niet waarom dit ontwerp van decreet eigenlijk nodig was. De VRT heeft vele problemen gekend, met een vernietigend auditrapport en met een malaise in het directiecollege en bij de gedelegeerd bestuurders. Maar geen van die problemen betreffen de raad van bestuur. Vandaar de vraag van Klaas Sloomans waarom een dergelijke verregaande hervorming van de bestuursraad nu plots, in het midden van de mandaatperiode, noodzakelijk zou zijn. De hier genoemde mediacontext vindt hij geen afdoende verklaring. Indien professionalisering met onafhankelijke

deskundigen zo noodzakelijk was, zou dit perfect door coöptatie mogelijk zijn geweest. De minister brengt daartegen het besparingsargument in, maar werkelijk niemand gelooft zoiets, meent de spreker.

Ook de discretieplicht staat al in het charter Deugdelijk Bestuur. Een wijziging was dus gewoon niet nodig. Het voorontwerp van decreet had het zelfs over een absolute discretieplicht, maar een dergelijke plicht mag er alleszins niet toe leiden dat de opposanten in de raad van bestuur worden genuilkorfd. De facto is de raad nu al een door de Vlaamse Regering gedelegeerd bestuur. Zeker in die context is het belangrijk potentiële kanaries in de koolmijn niet het zwijgen op te leggen.

De Raad van State wijst trouwens op een eventuele tegenspraak met het recht op vrije meningsuiting, zoals beschreven in artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, en in artikel 19 van de Grondwet. Voorts heeft de Raad van State ook problemen met het feit dat de raad van bestuur zelf bevoegd wordt om te bestraffen. Klaas Slootmans citeert uit zijn advies: "Hiermee wordt een aspect van een regeling gedelegeerd aan een openbare instelling, wat niet in overeenstemming is met de algemene publiekrechtelijke beginselen omdat erdoor geraakt wordt aan het beginsel van de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking, de preventieve controle van de Raad van State, afdeling Wetgeving, en de duidelijke plaats in de hiërarchie der normen." Minister Dalle legt die pertinente kritiek naast zich neer, constateert het commissielid.

Klaas Slootmans doet de opvallende vaststelling dat deze toch wel fundamentele wijziging in de bestuurssamenstelling van de grootste cultuur- en media-instelling van het land niet eens in het regeerakkoord (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 31/1) en in de beleidsnota Media (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 144/1) heeft gestaan. De wijziging gebeurt dus *à la carte*, nadat politieke peilingen hebben aangetoond dat het Vlaams Belang vier van de twaalf zitjes in de wacht zou slepen. Met zijn ervaring hecht de spreker dan ook geen geloof aan de aangehaalde rechtschape motieven. Ongetwijfeld zal minister Dalle nu wel argumenteren dat ook CD&V een bestuurszetel zou verliezen, maar de vraag is of dat wel klopt.

Het commissielid verwijst dan naar de vraagtekens die de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) heeft bij de ongebondenheid van de onafhankelijke bestuurders. De adviesraad vraagt om decretaal vast te leggen dat het statuut van onafhankelijk bestuurder onverenigbaar is met partijaanhorigheid, dus niet openstaat voor kabinetsmedewerkers, ex-partijmedewerkers enzovoort. Het advies stelt: "Als de politieke onverenigbaarheid voor onafhankelijke bestuurders niet zou worden vastgelegd in het decreet, en dit ruimer dan voor de overige bestuurders het geval is, zou ook de evenredige vertegenwoordiging binnen de raad van bestuur bij de overige acht leden kunnen worden vertekend."

De spreker vindt het veelzeggend dat minister Dalle dit terechte advies naast zich neerlegt, wat het vermoeden nog versterkt dat veeleer politiek-strategische motieven dan corporate governance aan de basis van deze hervorming hebben gelegen. Als de berekening gebeurt in functie van die opmerking, blijkt dat de drie meerderheidspartijen hun proportionele aandeel zullen vergroten en eigenlijk alleen het Vlaams Belang een zetel moet inleveren. De minister zal hem allicht paranoïde noemen, maar zijn bedenkingen zijn identiek aan die van de SARC, merkt Klaas Slootmans op.

Tot slot polst het commissielid of het advies van de raad van bestuur over de aanstelling van de gedelegeerd bestuurder bindend zal zijn. Zo niet stelt het eigenlijk niet veel voor.

2.3. Katia Segers

Katia Segers steunt namens Vooruit de geest, de opzet en de doelstellingen van dit ontwerp van decreet. De partij wil zo sterk en zo divers mogelijke raden van bestuur, met leden die worden aangeduid op basis van hun competentie en niet van hun lidkaart. De spreker waardeert dat minister Dalle na alle tumult nu actie onderneemt om de governance te verbeteren. Ze betreurt alleen het vage antwoord van de minister op haar vraag om uitleg over de voordracht van Frieda Brepoels als voorzitter (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2021-22, nr. 1106).

Voor Katia Segers bevat het ontwerp van decreet wel enkele bepalingen te veel. Dat het voorzitterschap en de aanduiding ervan alleen de acht politieke leden toekomt, wekt de indruk dat er nu A- en B-leden zullen zijn. De procedure voor de aanduiding van de vier onafhankelijke leden zal essentieel zijn. Dat de vorige raad van bestuur een profiel opstelt, vindt Katia Segers een goede zaak, maar op welke manier zal de Vlaamse Regering dan uiteindelijk beslissen? Zal het adviesbureau een volgorde van de geschikte kandidaten opstellen? Zal de Vlaamse Regering die volgen?

De spreker refereert voorts aan enkele pertinente vragen van de SARC. Die heeft onder meer gevraagd waarom de regering niet heeft gekozen voor een meer fundamentele aanpassing van de governancestructuur met bestaande mogelijkheden uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen. Katia Segers hoopt dat de nieuwe raad van bestuur deze aanbeveling ter harte zal nemen, maar de regering had alvast een veel betere eerste stap kunnen zetten dan dit ontwerp van decreet.

Een andere kwestie is waarom er geen onverenigbaarheden voor leden van de raad van bestuur bepaald zijn. Dat er voor de acht politieke leden geen functieprofiel bepaald wordt, vindt de spreker een gemiste kans. Een ander manco ziet ze in het feit dat de algemene vergadering de facto gewoon de Vlaamse Regering is. Ze zou het beter vinden om er een afvaardiging van de Vlamingen van te maken en van het middenveld, en zo het publieke debat te stimuleren.

2.4. Wilfried Vandaele

Wilfried Vandaele vat nog even de voornaamste punten van het ontwerp van decreet samen. Coöptatie van onafhankelijke bestuurders is nu al mogelijk, maar nooit toegepast. Door de decretale verankering wordt dit een verplichting.

Dat Katia Segers hier opnieuw de voordracht van de nieuwe VRT-voorzitter aanhaalt, laat bij Wilfried Vandaele een bijzonder wrange nasmaak achter. Hij vindt het hypocriet om zo te fulmineren tegen de politieke impact op de samenstelling van de raad van bestuur en de aanduiding van de voorzitter. Alle andere voorzitters zijn op dezelfde manier voorgedragen en benoemd, ook Els Witte. Daarbij komt nog dat het Cultuurpact nog altijd moet worden gerespecteerd. Dat wordt blijkbaar pas een probleem als iemand met N-VA-signatuur voorzitter wordt. Zelfs als deze regering het principe van onafhankelijke bestuurders wil vastleggen, krijgt ze dergelijke bagger over zich heen. Toch zal de regering doorzetten, in het belang van de openbare omroep en de samenleving.

2.5. Karin Brouwers

Karin Brouwers bevestigt dat het voorliggende ontwerp van decreet nog niet was afgesproken in het regeerakkoord. Maar de politiek-strategische argumentatie die Klaas Sloomans erachter zoekt, snijdt geen hout. De perikelen over het ontslag van toenmalig CEO Paul Lembrechts en het auditrapport van Audit Vlaanderen hebben zeker een rol gespeeld. Karin Brouwers bevestigt ook dat ter zake al een

en ander bestond, zoals het Bestuursdecreet en de mogelijkheid tot coöptatie van onafhankelijke bestuurders. Maar nu komt er een waterdichte regeling.

In de beheersovereenkomst 2021-2025 staat: "Er is nood aan leiderschap doorheen de ganse organisatie, doorgedreven strategisch denken en handelen, een cultuurverandering op het vlak van organisatiebeheersing, en een hervorming van processen en structuren om de organisatie in haar geheel werkelijk meer wendbaar te maken. Ook de Vlaamse overheid heeft hier een rol te spelen, met name als het gaat over de bredere governance en het algemene kader waarbinnen de VRT werkt." Dit ontwerp van decreet vult die nood in met als doel een gezond en dynamisch bedrijf met een geoptimaliseerd bestuur.

Het uitgangspunt van dit ontwerp van decreet is wel degelijk terecht, zoals de SARC ook erkent. De VRT is een nv van publiek recht, die zowat tweeduizend mensen tewerkstelt. Van haar wordt dan ook verwacht dat ze de principes van deugdelijk bestuur strikt naleeft. Dit impliceert onder meer een evenwichtige en transparante samenstelling van de raad van bestuur, en een objectivering van de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder. Genoeg onafhankelijke bestuurders in de raad van bestuur opnemen is een middel om dit doel te realiseren. Het commissielid polst nog bij de minister waarom de coöptatiemogelijkheid nooit is benut.

CD&V steunt volmondig de decretale verplichting waardoor alle leden van de raad van bestuur bij alle handelingen en beslissingen het vennootschapsbelang en dus de publieke missie van de openbare omroep voorop moeten stellen en de discretie moeten bewaren over alle informatie die ze in het kader van hun mandaat ontvangen. Het recente verleden heeft helaas aangetoond dat een expliciete decretale bepaling noodzakelijk is. Het opnemen in het charter Deugdelijk Bestuur volstond blijkbaar niet. Als de raad van bestuur oordeelt dat een bestuurder de discretieplicht of het vennootschapsbelang heeft geschonden, zal de voorzitter aan de Vlaamse Regering voorstellen om die bestuurder uit zijn functie te ontslaan. Daarnaast behouden de VRT en/of derden de mogelijkheid tot alle mogelijke wettelijke vervolgingen in geval van schending van de discretieplicht.

CD&V is tevreden over de terechte conclusies die de minister heeft getrokken uit de onverkwikkelijke ontslagprocedure van Paul Lembrechts. Voortaan zal de raad van bestuur advies geven aan de algemene vergadering, de facto de Vlaamse Regering, over het ontslag van de gedelegeerd bestuurder en het profiel van de opvolger. Op die manier zal de raad van bestuur op een transparante manier nauwer betrokken worden bij de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder.

Voor de selectie van de onafhankelijke bestuurders kiest de minister voor een onafhankelijk en externe benoemingsadviesbureau. Het gaat dus niet om een comité in de raad van bestuur van de VRT. Dit bureau zal aangeduid worden door de raad van bestuur en zal voor elke vacature van onafhankelijk bestuurder een dubbele voordracht doen aan de Vlaamse Regering. Bovendien zal de onafhankelijkheid van dit bureau verzekerd zijn, onder meer omdat de wetgeving betreffende de overheidsopdrachten moet worden nageleefd. Ook de bijkomende voorwaarde dat dit onafhankelijk extern benoemingsadviesbureau expertise en ervaring moet hebben in selectie en werving, is cruciaal.

In de memorie van toelichting schrijft minister Dalle hierover terecht: "De aanstellingsprocedure voor de onafhankelijke bestuurders moet zeker stellen dat de kandidaten met de meeste relevante expertise en ervaring, en met de beste kwalificaties het mandaat van onafhankelijk bestuurder verwerven met het oog op een complementaire samenstelling van de raad van bestuur. Objectiviteit en onafhankelijkheid moeten bij de beoordeling van kandidaten voorop staan."

Artikel 6 van het ontwerp van decreet bevat een overgangsregeling. Vier maanden na de inwerkingtreding van dit decreet eindigt het mandaat van de huidige leden van de raad van bestuur van de VRT. Tegen die tijd moeten de onafhankelijke bestuurders aangeduid worden. Acht minister Dalle die toch wel korte termijn haalbaar? De spreker had graag nog wat meer toelichting gekregen bij de geplande uitvoering en timing.

CD&V steunt de evenwichtige keuze om de voorzitter te laten kiezen uit de politieke delegatie, dus de leden die zijn aangewezen door het Vlaams Parlement, en de ondervoorzitter uit de onafhankelijke bestuurders. Door dit transparant en decretaal vast te leggen kan hierover geen discussie ontstaan.

De CD&V-fractie zal dit ontwerp van decreet goedkeuren en de uitvoering ervan met veel interesse volgen, kondigt Karin Brouwers ten slotte aan.

2.6. Elisabeth Meuleman

Elisabeth Meuleman deelt mee dat Groen het ontwerp van decreet zal steunen als een stap in de goede richting. De spreker sluit zich wel aan bij heel wat bedenkingen van Katia Segers, die ook bij de Raad van State en de SARC te lezen zijn.

Groen hoopt dat alle bestuursorganen ooit volledig gedepolitiseerd zullen zijn. Het Cultuurpact staat dat nu nog in de weg. Er komen functieprofielen voor de onafhankelijke bestuurders, maar wat met de andere bestuurders? Ook zij zouden het best op hun vaardigheden en expertise geselecteerd worden. Hoewel er ter zake al criteria bestaan, gelden die nog niet altijd niet bij de culturele instellingen. De Vlaamse Regering toetst die bekwaamheid niet. Zelfs bij gepolitiseerde raden kan er nochtans op expertise geselecteerd worden. Een voorstel van resolutie van Groen met die strekking is echter niet goedgekeurd. Wil minister Dalle er bij de Vlaamse Regering op aandringen dat ze de diversiteit en expertise in de samenstelling zal bewaken?

Elisabeth Meuleman heeft er geen bezwaar tegen dat een dergelijk decreet een lijst van onverenigbaarheden voor onafhankelijke experts oplegt. Voor de SARC en de Raad van State mogen de samenstelling en de werking van de onafhankelijke benoemingsadviescommissie in het ontwerp van decreet geëxpliciteerd worden. De minister heeft daarop het woord 'extern' toegevoegd, maar volstaat dat wel? Zal dat advies bindend zijn? Hoe is de commissie samengesteld?

Op vraag van de Raad van State is het woord 'absolute' voor discretieplicht geschrapt. Die plicht moet immers noodzakelijk en proportioneel zijn. Een bestuurder moet altijd het belang van de organisatie vooropstellen, maar soms betekent dat ook dat hij bepaalde zaken moet aankaarten. Is de discretieplicht niet te scherp geformuleerd? De sanctie wordt nu opgelegd door de Vlaamse Regering op voordracht van de raad van bestuur en niet langer door de raad van bestuur zelf. Zijn er andere sancties mogelijk dan schorsing of ontslag?

Ook Elisabeth Meuleman vindt het vreemd dat alleen politieke bestuurders de voorzitter aanduiden. Hoe motiveert de regering die keuze?

2.7. Antwoorden

Minister *Benjamin Dalle* merkt dat bijna alle fracties de opzet van het ontwerp van decreet steunen. Overigens kan een minister niet zelf coöpteren. Zoiets is het privilege van de raad van bestuur. Het verwijt daarover van Klaas Sloomans verwondert minister Dalle dan ook. Ook verbaast het hem dat het commissielid ervoor pleit om de raad van twaalf tot vijftien personen uit te breiden. Het zou neerkomen op meer betaalde mandaten aan de top van een overheidsbedrijf in tijden van

budgettaire krapte die de bevolking, de overheid en de andere sectoren treft. Hij neemt er ook akte van dat Klaas Sloomans nog het liefst alle mandaten politiek ingevuld zou zien, eigenlijk met zo veel mogelijk bestuurders uit het Vlaams Belang.

De regering wil meer corporate governance en meer onafhankelijke bestuurders, zonder afbreuk te doen aan de proportionele vertegenwoordiging die de Cultuurpactwetgeving vraagt. De Raad van State bevestigt dat er op dat vlak geen probleem is, hoewel de raad ooit anders oordeelde.

Na kritiek van de Raad van State is de delegatie van de sanctie op de discretieplicht opgenomen in het ontwerp van decreet. Het doet op geen enkele wijze afbreuk aan de vrijheid van meningsuiting. Om verwarring te vermijden is het woord 'absolute' geschrapt. De memorie van toelichting stipuleert duidelijk dat de discretieplicht geen afbreuk doet aan bijvoorbeeld de aangifteplicht. De discretieplicht mag geen onevenredige beperking zijn van de vrijheid van meningsuiting.

Dat het ontwerp van decreet een à-la-carteregeling zou zijn omdat het niet in het regeerakkoord en de beleidsnota Media aangekondigd staat, beschouwt de minister als een compliment voor zijn daadkracht. Overigens refereert een passage uit de beheersovereenkomst wel aan deze regeling.

De Vlaamse Regering beslist wie er onafhankelijk bestuurder wordt, maar de procedure garandeert echte onafhankelijkheid en deskundigheid. Na de adviezen van de Raad van State en de SARC is ervoor gekozen dat de raad van bestuur van de VRT een extern adviesbureau aanstelt met een procedure voor overheidsopdrachten. Het is dus niet aan de minister om de samenstelling van dat adviesbureau te bepalen. Het bedrijf zal de garanties bieden, conform het lastenboek dat de VRT opstelt. Per vacature zal het twee personen voorstellen. De Vlaamse Regering zal daaruit kiezen, ook in functie van de complementariteit.

De voorzitter wordt inderdaad gekozen uit de acht politiek aangestelde bestuurders, de ondervoorzitter uit de vier anderen. Dat strookt met de Cultuurpactwetgeving. Het is logisch dat de enige aandeelhouder iets te zeggen heeft. Het is al lang gangbare praktijk dat de Vlaamse Regering een kandidaat-voorzitter voordraagt. Al in 2000, bij de aanstelling van Guy Peeters, was er een voordracht van de VRT-voorzitter, net zoals nu het geval is met Frieda Brepoels.

Over de politieke bestuurders, hun aanstelling, hun profiel en hun onverenigbaarheden staan er al vereisten in het charter Deugdelijk Bestuur. Het is ook aan de politieke fracties om degelijke kandidaten voor te dragen.

De SARC suggereert inderdaad een grondige herdenking van de structuur van een nv van publiek recht. De regering kiest ervoor het klassieke monistische model te behouden omdat het een goede bestuursvorm is voor de VRT. Het is minister Dalle niet duidelijk welk alternatief Katia Segers ziet. Corporate governance moet inderdaad voortdurend bewaakt worden. Het charter Deugdelijk Bestuur is daarvoor een zinvol instrument. De minister gaat ervan uit dat de VRT het waar nodig zal verfijnen. Dat zal sowieso het geval moeten zijn voor de beslissingen van strategisch belang.

De timing is strak maar realistisch. De minister hoopt dat het ontwerp van decreet snel plenair kan worden behandeld. De VRT kan beginnen met de voorbereidingen vanaf de goedkeuring ervan in de commissie.

2.8. Repliekenronde

Katia Segers begrijpt niet dat er nog altijd gerefereerd wordt aan benoemingen van Guy Peeters in 2000 en Els Witte in 1988. Ruim twintig jaar later is er toch heel wat veranderd, onder meer met het decreet betreffende het deugdelijk bestuur. De spreker vindt het ontwerp van decreet goed, maar het had beter gekund. Het is belangrijk het vertrouwen in de politiek te herstellen, maar ook de VRT zo sterk mogelijk te houden als modern orgaan dat er niet alleen is voor alle Vlamingen maar ook luistert naar alle Vlamingen.

Volgens minister *Benjamin Dalle* wil *Katia Segers* blijkbaar een grote hervorming, maar dan zonder concreet te zijn over hoe ze die ziet. Het ontwerp van decreet introduceert nochtans een stevige hervorming, die zelfs verrassend kan worden genoemd. De minister motiveert het feit dat de governancestructuur van de VRT niet is gewijzigd – een gedelegeerd bestuurder aangesteld door de Vlaamse Regering, een raad van bestuur en een directiecollege – omdat die correct functioneert.

Katia Segers legt nog uit welke wijzigingen ze concreet voor ogen heeft: dat alle raadsleden mogen meebeslissen over de voorzitter; dat er binnen het huidige vennootschapsrecht veel meer mogelijk wordt; en dat er een functieprofiel wordt opgesteld voor de acht politiek aangeduide leden.

II. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 tot en met 6

Artikel 1 tot en met 6 worden aangenomen met 10 stemmen tegen 2.

III. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 2.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Bart TOMMELEIN
Klaas SLOOTMANS,
verslaggevers